

ДАЛЬША ПОМІЧ ПОТЕРПІЛИМ ВІД ПОВЕНІ

ДЖЕРСІ СІТІ. — Зі злочинних українським громадянством жертв Об'єднання Українських Організацій пересладо чергових 375 доларів на поміч таким потерпілим громадам: Мікіз Ракс, Па., Джан-ставн, Па., Норт Сайд Пітсбург, Па., Гвілінг, Вест Верджинія, і Гартфорд, Конн. — усім по 75 доларів.

ОГЛЯД МІЖНАРОДНОГО МИСТЕЦТВА.

НЬО ЙОРК. — Заходом Національної Ліги Американських Горожан чужого походження, якої президентами є Фридерик Ален і Джан Вайс, відбудеться 10-го травня ц. р. в Театрі Меджестик при 44-тій вулиці, Нью Йорк, перегляд міжнародного мистецтва.

Переглядом керуватиме Ейль Карен, а в програмі вхіднимуть танкові, вокальні і музичні виступи Британії, Австрії, Чехії, Німеччини, Греції, Угорщини, Ірландії, Італії, Польщі, Росії, Шотландії, Словачки, Швеції й України. Українську програму виконують танцюристи Школи Авраменка.

Увесь дохід з цієї імпрези присвячений для тих, що потерпіли від повені.

ХОТІЛА ПРОКРАСТИСЯ ЗАЙЦЕМ.

НЬО ЙОРК. — Тут доносять, що одна італійська жінка пробувала дістатися до Америки „зайцем“ на кораблі „Екскорда“. Коли її відкрили, вона попала в нервову неврівноваженість і хотіла кинутися в море. Та це не зворушило моряків і вони її посеред моря передали другому кораблю, який вертався до Італії.

НАГОРОДА ПУЛІЦЕРА.

НЬО ЙОРК. — Що року університет Колумбія роздає літературні нагороди Пуліцера за найкращі твори, що появились на протязі року з ділянки поезії, драми, прози, науки й журналістики. Цього року нагороди припали: Робертові Шервудові за театральну штуку „Замилування дурня“; Г. Дейвісові за найкращу новелу; професорові А. Меклаклінові за історичну працю; проф. Р. В. Пері за біографічну працю, а Лоренові Д. Лайменові за журналістичну працю.

ДАЮТЬ АВТОНОМІЮ ДІВОЧИМ ОСТРОВАМ.

ВАШИНГТОН. — Сенат затвердив односторонню автономію для Дівочих островів (Вірджін Айлендс), островів на Тихому океані, котрі колись належали до Данії, а нині до Злучених Держав. Ті острови мають усього 22,000 мешканців.

ХОЧУТЬ КОНФІСКУВАТИ ЧУЖІ КОМПАНІЇ.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО (Бразилія). — Як першу точку нарад у бразильському конгресі, що почав нову сесію, президент Гетуліо Варга подав проект націоналізації всіх банківих і аскураційних компаній. Подав також проект загострення нової еміграції до Бразилії.

Беручи під увагу це, що американський капітал вложив поважні суми в бразильські банки та аскураційні компанії, цей проект, коли би перейшов, наніс би американському капіталові поважні втрати. Це ще одна чергова острогога капіталістам, що краще вкладати капітали у свій край, ніж у чужий, хочби чужий приманював їх великими зисками.

БОРА В ОБОРОНІ ФАРМЕРІВ.

ВАШИНГТОН. — Сенатор Бора, один з републиканських кандидатів на президента Злучених Держав, помістив у „Рурал Прогрес Мегезін“ статтю, в якій каже, що треба кінце створити „Монетарну комісію“, яка мала би право регулювати ціну золота, висоту золота в доларі, кредит, і тим способом достроювала ціни на фермерські продукти до тої висоти, на якій вони стояли в 1926 році.

ВМЕР ЗІ ЗВОРУШЕННЯ, ШО ДІСТАВ ПРАЦЮ.

НЬО ЙОРК. — Столяр Павло Ротер, який від трьох літ не міг дістати праці, хоч беззастанно вештався по фабриках і бюрох праці, шукаючи якогось небудь заняття, дістав остаточно задоволення від своєї старої компанії, в якій він працював три роки тому, щоб прийти на роботу. В понеділок він зголосився точно на роботу, але зі зворушення, що ось повертаються старі добрі часи, дістав розрив серця і помер.

НАРЕШТІ ЗАБИРАЮТЬСЯ ДО БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ЯЗВИ.

НЬО ЙОРК. — Річард Лоренс, голова стейтової Торговельної Палати, прочитав перед ексекютивною звіт про шкідливу комуністичну роботу в ньюйорським стейті. Той звіт містив у собі зарозом резолюції і домагання, звернені до стейтового прокуратора Доджа, щоб він розпочав слідство в тій справі.

БОДАЙ ТИ ЗАПАЛАСЯ В ЗЕМЛЮ!...

Недавно сталася цікава історія. Одному зарібникові Миколі Атаманчукові з Бурштина. Він нанявся вести корову одному купцеві, а що корова не хотіла йти, він скринув з досади: „А бодай же ти запалася в землю!...“ Ледви це сказав, остовпів, з дива! — Корова зачала запатися під землю і на його очах зникла. Атаманчук побіг до купця і зголосив йому, що сталося. Люди позбігалися на те місце, де пропала корова. Почали копати, і корову знайшли. На тім місці була колись громадська криниця. Пі з часом занедбали і присипали. Тому, що за кілька літ дорога пересунулася, криниця знайшлася під дорогою і в неї провалилася корова. Корову витягнули зовсім здоровою.

ЧИСЛО МЕДВЕДІВ У ПОЛЬЩІ.

На основі останніх обчислень, які перевели ловецькі кола, на території Польщі живе тепер 275 медведів. З того на східні Капати припадає 256 штук, на Полісся 15, а на Гатри 4 штуки, які часто переходять на чехословацьку сторону.

ЗА ХЛІБ З ЦВЯХАМИ.

Станіславівські ошукані Володимир Багуш та Герман Глюцер купували в лікарні хліб, вкладали в нього цвяхи, бляшки, шрубки і лапки зі шпурів. З таким хлібом ішли до пекаря, впенявали його, що це все знайшли в хлібі, страхали його, що донесуть на поліцію і він зі страху платив їм гроші. Коли вони це раз прийшли до нього з таким хлібом, він віддав їх у руки поліції і тепер суд засудив їх за шаптаж по 6 місяців арешту.

ВЕСІЛЬНІ ЗВИЧАЇ.

У Німеччині не вічаються в п'ятницю. У Шотландії п'ятниця це найщасливіший день у тижні. Італійська приповідка каже: „У п'ятницю та в середу не можна вічатися, ні пускатися в дорогу“. У Болгарії саме п'ятниця та четвер найщасливіші дні. У Персії шлюб завжди більше коштує судженого. Він мусить заплатити судженій „досаг“, а крім цього ще зложити шлюбні гостинці. У Норвегії кожний весільний гість мусить принести з собою якогось шлюбного гостинця з завагою, що зможуть не можна приносити там риби ні посуду в маселом, бо це приносить нещастя. У Китаї аж чинять від забобонів. Молодіжні чотири місяці після вінчання не сміє йти до цього дому, де хтось умер, або народився, бо інакше вони жила в незгоді зі своїм мужем. У домі батьків перед шлюбом вільно суджені з'являються тільки половину пайки риби, що їй подадуть. Всякі „ухили“ в цьому випадку передбачають неспіху та харчеві клопоти. У Московщині, коли суджена коштує перед шлюбом гісто, то їй не подастять у коханні. У Греції, заки суджений вийде з дому на шлюб до церкви, то його ще обливають водою.

ЖИДІВСЬКИЙ КОМУНІСТ НА УНІВЕРСИТЕТСЬКІЙ КАТЕДРІ.

На катедру етнографії у Братиславському університеті покликують жиди Богатирева, який недавно приїхав до Чехословаччини з совєтською місією і належить до найухливіших діячів комуністичної партії. Подавши цю вістку, часопис „Словак“ протестує і заявляє, що словаки мусять рішучо спротивитися створенню нової большевицької станиці у своїй батьківщині, тим більше, що мають досить своїх наукових сил.

ПРЕМІЯ ЗА ПРИКЛАДНЕ ПОДРУЖНЕ ЖИТТЯ.

Зпоміж різних англійських звичай, незаних зовсім на європейському континенті, звертає на себе увагу оригінальний звичай нагороджувати подружжя за їх згідливе, прикладне життя. З давніх часів зберігся цей звичай у 80 англійських громадах. У дні патрона даної громади перед будинком місцевої влади стають парами подружжя, що претендують до нагороди. Відбувається народний суд. Вдчас якого сусіди даного подружжя по зложенні вчорашньої присяги визнають, чи дана пара впродовж року жила дійсно в згоді, чи ні. Якщо опінія свідків буде одностайна, то прикладні подружжя дістають нагороду, яка в деяких місцевостях доходить до 3-4 тисяч злотих. Очевидно, що треба жити теж у згоді з своїми сусідами, щоб дістати нагороду. Шкода, що ніякий англійський часопис не подає статистики нагороджених подружжя.

ЗАКОПАНИЙ СКАРБ.

Недавно приїхав до Харбіна московський емігрант, сімдесятилітній старець Александров. Він оповідає, що знає, де є закопаний відомий московський золотий скарб. Александров був писарем у московському генеральному штабі підчас московсько-ніпоської війни. Коли ніпоські облягали Порт Артур, вирішив московський генеральний штаб якось забезпечити свій військовий скарб, що вносив 12 мільйонів золотих рублів. Ці гроші заховали в 28 панцирних касках і закопали їх у горах між Порт Артуром і Дайрен. Штабові старшина веліли воякам, що не мали поняття про вартість тяжких скринь, перенести їх до одного схову. Там були окремо для цього побудовані пивниці й згадані у ній заховали скрині. Овсіля вхід до пивниці зрівняли з землею. Всі старшини, що були свідками цього, згинули згодом на війні.

У живих остався тільки Александров і один підстаршина. Згодом і цей підстаршина помер. Александров став єдиним чоловіком, що знав про тайну золотого скарбу. Недавно він був під Порт Артуром, одначе нікому не сказав про мету своєї виїзди. Після повероту запропонував большевицькій владі, що заручиться половиною з цього скарбу. Большевики мабуть не погодилися на це. й Александров взяв хіба з собою до гробу тайну золотого скарбу.

СЛОВАКИ ВИПОВІДАЮТЬ БОРОТЬБУ ЧЕХАМ.

Словацька народна партія оголосила комунікат у справі зрівняння переговорів з урядом на тему вступлення до урядової коаліції.

Комунікат стверджує, що президія партії й оба парламентарні клуби односторонно ствердили, що детермінований вислід переговорів не дає ще достаточної гарантії щодо тривалості й вдоволюючої розв'язки словацької проблеми, чезрев що вони не вважають вказаним взяти участь в уряді. Вина розбиття переговорів лежить по стороні уряду, який не виявив достаточного зрозуміння словацьких постантів.

„Словак“, коментуючи цей комунікат, пише: Словаків жде нова боротьба, що скінчиться для них перемогою. Нема прикладу в історії, щоб прогрес боротьбу нарід, який виявляє справжню життєздатність і витривалість та боротьба з самопосяганням за свої права, своє існування і свою майбутність. Підчас переговорів з урядом словаки зробили цінні досвіди: вони переконалися, що у Празі не рішає розум, ані почування, ані державний інтерес, тільки одна сила. Словаки досить сильні і свою силу ще побилюють, тому вони певні своєї перемоги.

БАНК НА ЛІЦИТАЦІЇ.

У Варшаві відбулася 27-квітня ц. р. лілітація люксового будинку Польського Промислового Банку у Львові, що зголосив банкрутство. Скрахований банк має багатоміліонові пасива і його варшавська кампанія є одною з небагатьох додатних позицій в білансі. Оцінено цей будинок на 946,000 зл. Одна з тих активів, може бути покрити тільки скарбові й забезпечені належності, а приватні претенсії пропали. Стратили гроші всі дрібні капіталісти, що вложили їх на щадничі книжечки.

„КВІТИ СМІХУ“.

Хоч це й видавалосяб не ймовірним, одначе є справді такі квіти, що викликають у людини сміх.

Ця рослина є в Аравії і її називають там „квіткою сміху“. Це власне й не квітка, тільки невеличке деревце з блискучим зеленим листям. Овочі цього дерева мають зерня, що припадають своїм виглядом фасолі. Їх смак є солодкуватий, а запах дуже приємний. Ці зерна сушать і спікають розтирають на порошок. Навіть мала скількість цього порошку заставляє людину до сміху, спричинює незвичайну веселість і нахил до жартів. Коли захити дуже мало цього порошку, то це менш успішне, зате приємніше. Замість нападів сміху й великої веселості, відчувається дуже добрий гумор. Коли цей порошок перестане вже діяти, то людина попадає в глибокий сні, а як пробудиться з цього сну, то почувається наче діяк після нічної гулянки. Досліди виявили, що цей порошок не є шкідливий для здоров'я.

В ПОЛЬЩІ ДАЛІ НЕМА СПОКОЮ

ВАРШАВА (Польща). — Американські кореспонденти подають, що з техніки відвезено до шпиталів 22 ранених студентів. Сталося це по бійці польських студентів-вшехполяків з соціалістами, якими були головні жиди. Арештовано 50 осіб. Технічну школу замкнуто.

НІМЦІ РАДІ З ПОЛОЖЕННЯ В ЕВРОПІ.

БЕРЛІН. — Німецькі часописи не скривають радості з приводу теперішньої європейської ситуації. Все складається для них якнайліпше. Німеччина являється сьогодні найбільш сконсолідованою європейською державою. А це тому:

Англія зайшла з Лигою Націй під дурного хату. Це бачить виразно сам британський міністер заграничних справ, Іден, і каже, що хіба ніхто в світі не позавидує йому тепер його незавидного положення. Англія спиралася в своїй політиці на Лигу Націй й на солідарне попертя з боку всіх держав, що є членами Ліги. А тепер все те провалилося, бо не вдалося виступити солідарно з санкціями проти Італії.

А в Франції сталося те, що Гітлер заповідав. Ліві здобули силу, а комуністи стали важним фактором. Значить, що ситуація така, що не знати, що може принести найближчий час. Націсти думають, що Франція ступить на той самий шлях, яким пішла Німеччина. Це значить, що і там приїде до диктатури.

Італія, кажуть Німці, вправді досягнула в Африці перемогу, але положення її в Європі дуже захитане. Виходить, що з великих держав Німеччина таки тепер найсильніша.

КОМУНІСТИ ЗРОСЛИ В СИЛУ.

ПАРИЖ. — Навіть найліпші оптимісти не передбачували, щоб комуністи, які мали в попереднім парламенті всього 10 мандатів, могли тепер вийти до нового парламенту з 72 мандатами.

БЛЮМ ГОЛОВНОЮ ФІГУРОЮ.

ПАРИЖ. — Соціалісти мають у парламенті більшість і вони відповідатимуть тепер за курс французької політики. Прем'єром готов стати соціалістичний провідник Леон Блюм. Кажуть, що новий уряд буде старатися жити в згоді з Німеччиною й іншими державами, а також займатися за обмеження зброєння. Великих змін не надіються, бо французи вважають своїх „червоних“ французькими патріотами.

МУСОЛІНІ ЗДЕРЖЛИВИЙ.

РИМ. — Мільони італійців не можуть дочекатися від Мусоліні проголошення здобуття Адіс Абаби і прилучення Етіопії до Італії. Всі надіялися, що здобуття столиці Етіопії буде святковим виходом Італії з великою помпою. Та тимчасом виявляється, що Мусоліні відложив святкування перемоги.

ВІЙСЬКОВИЙ ОПІР ЕТІОПІЇ ЗЛОМАНИЙ.

ЛОНДОН. — І тут рахуються з тим, що вже нема більше мови про якусь військову кампанію проти Італії в Етіопії з боку етіопської армії. Головний полководець, себто етіопський цісар, покинув край. З ним відіхали і головні військові командири.

ЯК ПОСТУПАТИМЕ ІТАЛІЯ В ЕТІОПІЇ.

ДЕСІЕ (Етіопія). — Американський кореспондент подає, що він бачить, що етіопське селянство ставиться рішучо прихильно до італійської армії й влади. Це треба зазначувати головно італійській тактиці, яка наказує дуже лагідне поведіння з етіопським населенням. Кореспондент подає далі, що етіопський селянин не є патріотичним в європейським розумінні. Він хоче спокійно управляти землею і діставати за плату за плоди своєї праці. А італійці в тім йому не перешкадають.

РАНЕНО ПОМІЧНИКА МУСОЛІНІЯ.

РИМ. — На етіопському фронті експлуатувала підчас вправ граната і ранила тяжко Роберта Фарінаккі, бувшого генерального секретаря фашистської партії, що є одним з найбільших співробітників Мусоліні. Через цю рану треба було відтати Фарінаккі руку.

ДАЛІ НИЩАТЬ ЦЕРКВИ.

МАДРИД (Еспанія). — Спалено три католицькі церкви, один монастир і чотири католицькі школи. А 30 осіб відвезено до шпиталів, як покалічених підчас пожегів. Все те є ділом лівих, головних комуністів, що поширили неправдиві вісті, що в дні Першого Травня потроєно шкільні діти. В міністерстві з'явилася депутація від соціалістичних і комуністичних організацій і протестувала проти троення дітей. Міністер доказував, що ці вісті фальшиві, що не було ні одного випадку смерті дитини з затроєння. Та це не переконало протестуючих. Комуністи далі переконують населення, що фашисти троять малі діти.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Registered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing as special rate of postage provided for in Section 1103
of the A.C. of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Ред. "Свобода": BERGEN 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: BERGEN 4-1016.
4-0807.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

В Канаді належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЯК ПРО РИМСЬКІ ЛЕГІОНИ

Відомості з Етіопії вказують на те, що італійські війська зломали етіопський військовий опір. Тому вже тепер можна сказати, що в дійсності Етіопія як самостійна держава вже не існує. Що буде з нею, годі передбачити. Можна надіятися, що вона стане італійською колонією, а дуже можливо, що поділяться нею Італія, Англія і Франція, але з тим, що Італія користає найбільше. Та самої справи Етіопії ми тут не торкаємо, бо для нас цікаве тут що інше.

Пригадаймо собі, що то виписували різні військові знавці з генеральних штабів, коли писали про війну Італії з Етіопією. Вони заповідали, що ця війна потребає прийнятні кілька літ, що ледви чи італійцям вдасться побороти природу, клімат, хвороби. А фінансові знавці обчислювали, що ця італійська кампанія мусить скінчитися дуже скоро цілковитою поразкою Італії, бо не стане грошей на покриття коштів цієї воєнної виправу.

Все те є в свіжій нашій пам'яті. Все те пригадує нам тепер навіть та преса, яка подавала голоси знавців, що заповідали Мусоліні невдачу в Етіопії, а навіть революцію в Італії й кінець фашизму.

Не хочемо тим сказати, що Італія, чи Мусоліні, чи фашизм досягнули вже остаточну перемогу, що Італія вже тепер може тріумфувати. Навпаки, нам здається, що в усякім випадку прийде Італії зложити ще величезні жертви, якщо вона захоче вдержати Етіопію. Важне для нас те, що тут помилилися всі ті, що мали перед собою тільки матеріальні перешкоди, що перецінювали їхню велику силу, а не доцінювали моральної людської сили. Нам іде про те, що тепер пишуть про італійських жовнів як про давні римські легіони, що то для слави своєї батьківщини доконували чудес. Нам іде про те, що мала і слаба Італія, якої жовніри не мали слави хоробрих і відважних у часі світової війни, стала тепер на одному з перших місць у міжнародному світі, а її жовнір поклав себе ореолом слави і хоробрости, прибираючи на себе спеціальну місію: згідно з історичною традицією свого народу нести культуру в дикі краї.

Так воно виглядає. А вислід з цього для поновлених народів є такий, що такі і в найгірших обставинах можна піднести пригноблений нарід і до найвищого напруження і до найвищих жертв, якщо є ясна ціль, якщо є провід, що вміє використати всі благородні струни людської душі й загарати на них так, щоб приврати нарід і до найбільших жертв. І треба вміти в таких справах по розумній калькуляції й обчисленні своїх сил — і заризикувати. Це й сталося з Італією в її конфлікті з Етіопією.

Гулієльмо Нуццо.

ЗАМОК

Я зачинив за собою двері, засвітив світло і подався взад. Передімною стояв молодий чоловік, з чорною маскою на лиці і спрямував на мене револьвер:

— Руки вгору! — сказав тихо, але сильно.

Я, річ ясна, послухав. Я думав уже нераз про те, як я повівся би в такому випадку, читаючи кримінальні романи. Мій голос тремтів, але я був спокійний: „У такій позиції довго стояти ми не можемо“.

— Будь ласка дати мені свій портфель — сказав вломник чечмо.

— Чи можу знизити руки?

— Так, але нижче як до кишень у блузці ні.

— А коли я маю портфель у штанях?

— Тоді дозвольте, що я витягну його сам. Так. Дякую. А тепер будьте ласка показати мені, де лежать у вас дороговці.

— Дуже радо, пане вломнику, але ви забули за одну дрібничку, заки ви ввійшли до мого мешкання: ви повинні були взяти кілька інформацій про того, хто тут мешкає. Мушу вас розчарувати звісткою.

— Бачу, що ви не тільки великодушні, але й інтелігентні. Сідайте. Мені цікаво, як ви дійшли до своєї професії. Ви рбзумієте, що письменники

Д-р Кирило Трильовський.

ПРО БОЛГАР

Але Москва і тепер не полишила Болгарії в сулокою, а вислала до неї якогось комісара генерала Кавльбарса. Цей до всього мішався. Ще й Туреччину проти Болгарії юдив.

Москва хотіла тепер переперти на болгарського князя свого генерала, черкаського князя, Мінгелію. Але Європа не згодилася на це, а Болгари також бо пам'ятали добре, яких звірств допускалися ті черкаси, що були в турецькій службі. Болгари вибрали собі самі нового князя в особі князя Фердинанда Саксен-Кобург-Гота, вника колишнього французького короля Людовика Філіпа, скиненого з престолу революцією з 1848 року. Росія не признала цього вибору і агітувала в краю всіми силами проти Фердинанда. Але за ним стояв енергійний президент міністрів Стамбулов, котрий всі московські інтриги щасливо поборював. Урядовав він понад 7 літ аж в 1894 р. дав йому князь димісію. В наступному році зарубав його русофіли на смерті.

Нове міністерство не хотіло тратити ані незалежності Болгарії ані свого князя, але однак старалося допровадити до згоди з Росією. Це сталося, коли князь згодився свого сина Бориса, уже на католицьке хрещення, по православному миропомозати, що рівнялось вступленню до православної церкви. Тепер вже і Росія признала Фердинанда за князя Болгарії (1896 р.), але це сталося доперва за царя Миколи II-го. А за Росією пішли вже й інші держави.

Не легко однак і тепер було Фердинандові володіти Болгарією. З одної сторони клопоту фінансові, а з другої сторони соборницькі змагання болгар робили положення уряду дуже тяжким. Болгари старалися іменню за прилучення і турецької Македонії до болгарського князівства. Але в самій Македонії агітували сильно проти їх змагань родиські консули, котрі вмовляли в тамошніх болгар, що вони серби. А російські висланники підмагали сербів.

Пройшло до розривів і повстань, яких найбільше було в 1903 р. у віляєті (окрузі) Бітолії. Ті неспокійні приневолили великі держави до реформаторської акції (1905 р.). В самій Туреччині підняли так звані молодотурки в 1908 р. революцію та вимогли проголошення турецької конституції, наданої ще 1876 р., але не виконаної. Пішли однак задалеко, бо до великої отаманської держави хотіли втягнути і Болгарію, котра все ще формально підлягала султанові.

Тій небезпеці зробив кінець князь Фердинанд, оголошуючи дня 5 жовтня 1908 р. Болгарію самостійним царством, а себе царем. Того самого дня оголосила Австро-Угорщина прилучення на стало Боснії і Герцеговини, котрі то краї досі лише „окуповано“. Є очевидним, що обі держави ділали в порозумінню. Ті акти були тяжким ударом для московської політики на Балкані.

Колиж між Італією і Туреччиною прийшло в 1911 р. до війни, то старі бажання відобрати від Туреччини решту словянських країв віджили наново. Болгарія заключила 1912 р. союз з Сербією, Чорногорією та Грецією, а в жовтні 1913 р. розпочали ті держави війну з Туреччиною. Та „перша“ балканська війна випала корисно для союзників і довела до миру з Туреччиною, заключеного в Лондоні 30. червня 1913 р. Але тепер прийшло до гострого непорозуміння між самими союзниками і Болгарією, бо прийшло до поділу здобутих країв.

Розпочалась „друга“ балканська війна і союзники при допомозі недавнього спільного ворога, Туреччини, поборили Болгарію. Тоді Румунія в підлий спосіб використала тяжке положення Болгарії і без всякого майже опору зі сторони Болгарії зайшла аж під саму Софію. Московський президент міністрів Данев пізнав зазіско, що на московську поміч годі числити. Він уступив, а новий прем'єр Радославов стався передовсім поладнати справу з Румунією. Та це не легко пішло, а в мирі, заключеному 10. серпня 1913 р. в Букарешті, Болгарія втратила багато з цього, що вже здобула. Велика частина середньої Македонії припала сербам, а полуднева частина Греції. Можна собі представити почування македонських болгарів, коли вони попали під панування греків і сербів, від котрих могли ждати лише насильства як на політичній так і на церковній полі.

А Румунія без усяких жертв дістала за свою підлоту твердиню Сілістрію та Добруджу — взагалі 8,300 квадратних кілометрів з 300,000-ми людьми.

же порушити ваше домашнє право. Я мимохіть глянув на свій замок, що так вірно і довго служив мені, як найкращий товариш.

— Алеж... — почав я слабо боронитись.

— Так, пане поете. Ви ніколи не почуваете себе безпечним і кожний, хто переходить мимо ваших дверей, може ввійти до середини, щоб познайомитись із вашими приватними тайнами.

Я знизав нервово плечима, а вломник говорив далі:

— Я сам є живим доказом цього, бо з мене зовсім незручний вломник. Дозвольте, що я зверну вам портфель і представлюсь. Мое назвисьце — Кінг Сміт, представник американської фірми „Універсал“, що має патент на спеціальні замки. Для вас, скромного мірника, вистарить зовсім маленький замок „Мільон“. З ним можете спати спокійно — при цьому виняв з кишені каталог — прошу поглянути, який він зграбенький. За кожним разом, коли вхожу як вломник до чужого мешкання, переконаюсь, як люди легкодушно залишають у хаті все своє майно на поталу. Люди дякують мені і я продаю за кожним разом бодай один за-

мок. Нераз мушу зібрати на столі всі дороговці цього такого добродія і промовити до нього: „Бачите, ось тут лежить добро цілого вашого життя, придбане тяжкою працею, а ви не хочете для його охорони спромогтись на маленький видаток, щоб його забезпечити. Наш винахід „Універсал“ це чудо техніки. Я зараз його вам задемонструю...“

Я стояв безрадний, мовчки перед містером Кінгом Смітом і шойно після хвилини перебив йому:

— А чи не мали ви ніколи ніяких неприємних сцен?

— Єдиний раз — сказав представник з усміхом. — Я ввійшов до кімнати якоїсь гарної молододі жінки. Коли вона за якусь хвилину почула від мене, що я не маю наміру забрати її квітків, перелі перстенів, була така щаслива, що почала мене обіймати і скла на моїх устах сильний поцілунок владності... І тепер, бачите, я від шести місяців жонатий. З нею. Кожна професія має свої небезпеки.

Я заплатив якусь малу ціну за патент замку „Мільон“ і дав містерові Смітові кілька адрес своїх знайомих, яким я перестав від довгого часу кланятись.

Тай на тім ще не кінець неволі Болгарії. Підчас світової війни вона держалася епохатку невтрально, але потім станула рішучо по стороні Австро-Угорщини і Німеччини, сподіваючись, що в цей спосіб скорше відкаже те, що втратила у другій балканській війні. Однак і тепер їй не повелось, бо осередні держави програли, а вона втратила ще більше своєї території в користь Греції і Сербії. Надто в повенім договорі зобов'язано її удержувати не більше як 20,000 сталою війська. Тимчасом її сусіди Румунія, Югославія та Греція мають 19 разів більше сталою війська.

Болгарія була все предметом тяжких інтриг зі сторони Росії, котра вважала її майже за свою губернію, а на всякий випадок якої пристанок на дорозі до здобуття Царгороду. А на той Царгород мали апетит навіть такі „поступові“ політики, як кадет (конституційний демократ) Мілюков.

І тепер Московщина мішався у болгарські справи. Совети видають великі гроші на комуністичну агітацію в Болгарії, хоч болгарський нарід це бодай в 75%-тах хліборобів і слабо надаються до комуністичних проб. А всеж таки, як оповідає в своїх споминах бувший большевицький дипломат Бєсядовський, видали большевики 60 тисяч доларів на цей большевицький заговор, котрий довів до замаху на православну катедру (собор) в Софії. І шож позискали вони за ту величезну суму? Велике ушкодження катедри та вбиття і поранення кількадесять невинних людей!

У нашій суспільності можна поділити два крайні погляди на ролі, яку відіграє в суспільному житті інтелект, себто чисте знання. Бувають у нас люди (і то, на жаль, їх поважне число), що не дбають про інтелект, знання, освіту; вони не дбають про власну освіту, як також не шанують тих людей, що ту освіту здобули. А є інші люди, головню зпоміж тих, що оцінюють вищу освіту, які кажуть, що на світі все залежить від науки, знання, освіти, інтелекту.

Що освіта, знання, інтелект, грають важку ролі у поступі людей, про те не може ніхто сумніватися. Захоплюючи цивілізацію, в якій ми сьогодні живемо, можна у великій мірі приписати знанню, науці. Та всетаки не треба цього цивілізаційного поступу в цілому приписувати лише науці. Є ще інші чинники, які штовхають людство до поступу. Ці чинники це дух, запал, завзяття, витревалість, почування, характер. Ці інші вартості якраз грають у поступі людей важнішу ролі ніж сама чиста наука; бо навіть сама наука, наскільки зробила який поступ, то тільки завдяки тим вищим названим вартостям. Великі вчені самі стверджують це й кажуть, що коли їм удалось відкрити якісь нові наукові правила, закони, ідеї — то досягнули вони це виключно завдяки своїй витревалості, запалові, духові, який усе пав і гонив їх над тим, правдами працювати. Проф. Айнштейн, який в іншому відношенні є атеїст, назвав цей духовий стан своєю релігією.

Дух навіть у науці є панівним чинником, а розум, знання, інтелект тільки виконавцем духової волі.

Чоловік, у якого є витревалість, сильне напняття волі і духа, може зайти в житті навіть з обмеженим знанням значно далі, ніж чоловік з великим знанням, але без волі і з вигаслим духом. На вулиці Бавері в Нью Йорку вештаються опущені, брудні, розтопані бродяги, серед яких можна здибати людей з університетською освітою, а навіть професорів університету. Їх розум, знання, інтелект, в повному порядку. Зате в них вигасла друга частина їхнього духового життя: їх воля, почування, характер; у висліді, не зважаючи на своє знання, вони опинилися на споді життя.

Як бачимо, треба дбати про наше знання, нашу освіту, наш інтелект; та, з другого боку, тим цінностям ми не повинні приписувати в житті аж-

надто великої ролі. Ми мусимо так поступати, як поступають інші культурні народи, що між освітою, знанням, наукою, інтелектом з одного боку, а з почуванням, волею, характером, духом, з другого — стараються втримати відповідне відношення та гармонію. Вони дбають про знання, бож найкращим доказом ті великі успіхи, що на полі науки їх учені досягнули; проте вони ще у більшій мірі дбають і про волево-чуттєву сторону чоловіка й кажуть, що характер цінніший від науки.

Ось попала нам у руки скарга одного нашого інтелектуального робітника. Жаліється він, що українська суспільність його „оклеветувала“, „спричинювала ув'язнення“, „вислала“, а потім „усувала“, „не допускала“, а коли „допустила“, то знов „усувала“...

Скарга сама в собі може бути й бляхота. Та з другого боку вириняє питання: чому цей громадський діяч, який сам твердить, що в нього великий засіб знання, яке він бажав би використати на добро свого народу, дав зіпхати себе до той ролі, в якій усе якось зовнішні чинники його десь „посилають“, або „оклеветують“, „настановляють“ або знов „усувають“. Чому він сам ніколи не грає провідної ролі? Чому він дає себе раз-ураз деградувати до ролі об'єкту, мертвого предмету, з яким хтось інший робить те, що йому захочеться? Відповідь на це може бути різна. Але головна її суть мусить бути в тім, що щоби бути в ролі суб'єкта, в ролі рішально-го чинника, якого „не висилають“, чи „усувають“, але який інших „висилає“, „усуває“ і т. д., треба мати: силу волі, упорядковані почування, живого духа. Без тих потрібних прикмет, яких, на жаль, нашій інтелігенції так часто недостає, людина ніколи не дивигється на панівну позицію, а все буде забавкою, предметом у руках сильніших волею людей, все буде спихати вину на суспільність чи на відносини, а не на свою внутрішню неміч.

Згадана скарга це не є якесь випадкове, відорване явище. Всюди можна подібати повно наших інтелігентів, що зіпхані до другорядної пасивної ролі. Вони нишком нарікають, що їх інші морально „знищують“, „усувають від праці“ і т. д. Нарікають вони на силу, яка їх „знищує“ й „усуває“, а яку творять люди некультурні, нерозумні, безхарактерні, що своєю роботою шкоду приносять українській суспільності та ідеї, під яку підшиваються...

У багатьох випадках ці нарікання не є зовсім позбавлені об'єктивної правди. Та що з того? Який на це лік? Скарга? Апель до тих сил, щоб вони мали звагу і не нищили свого інтелекту? Ні. Скарги і мольби не допоможуть. Це було би проти твердих законів природи.

Одиноким виходом з цього може бути тільки внутрішнє переродження тих слабосилих і немічних інтелектуальних діячів. Вони в першій мірі мусять самі себе змінити. Вони мусять узброїтись в силу волі, порив, запал. Вони мусять виказати твердий характер. Та при оцінці прикмет характеру вони мусять згадати, що так званий „гарний“ характер, не конче мусить бути „твердий“ характер, а тим менше „творчий“ характер.

Шойно коли вони узброються потрібними духовими прикметами, а тимсамим візьмуть активну участь у суспільному житті, займуть вони і провідні, вирішальні позиції, а не пасивно-підрядні. Тоді широкий загаль оцінить їх спосібності і піде за їх радою. Інакше все знайдеться якесь сила, яка буде їх „усувати“, „нищити“, „відлучувати“.

Хто кого „усуває“, „нищить“ (Дискусійна стаття).

У нашій суспільності можна поділити два крайні погляди на ролі, яку відіграє в суспільному житті інтелект, себто чисте знання. Бувають у нас люди (і то, на жаль, їх поважне число), що не дбають про інтелект, знання, освіту; вони не дбають про власну освіту, як також не шанують тих людей, що ту освіту здобули. А є інші люди, головню зпоміж тих, що оцінюють вищу освіту, які кажуть, що на світі все залежить від науки, знання, освіти, інтелекту.

Що освіта, знання, інтелект, грають важку ролі у поступі людей, про те не може ніхто сумніватися. Захоплюючи цивілізацію, в якій ми сьогодні живемо, можна у великій мірі приписати знанню, науці. Та всетаки не треба цього цивілізаційного поступу в цілому приписувати лише науці. Є ще інші чинники, які штовхають людство до поступу. Ці чинники це дух, запал, завзяття, витревалість, почування, характер. Ці інші вартості якраз грають у поступі людей важнішу ролі ніж сама чиста наука; бо навіть сама наука, наскільки зробила який поступ, то тільки завдяки тим вищим названим вартостям. Великі вчені самі стверджують це й кажуть, що коли їм удалось відкрити якісь нові наукові правила, закони, ідеї — то досягнули вони це виключно завдяки своїй витревалості, запалові, духові, який усе пав і гонив їх над тим, правдами працювати. Проф. Айнштейн, який в іншому відношенні є атеїст, назвав цей духовий стан своєю релігією.

Дух навіть у науці є панівним чинником, а розум, знання, інтелект тільки виконавцем духової волі.

Чоловік, у якого є витревалість, сильне напняття волі і духа, може зайти в житті навіть з обмеженим знанням значно далі, ніж чоловік з великим знанням, але без волі і з вигаслим духом. На вулиці Бавері в Нью Йорку вештаються опущені, брудні, розтопані бродяги, серед яких можна здибати людей з університетською освітою, а навіть професорів університету. Їх розум, знання, інтелект, в повному порядку. Зате в них вигасла друга частина їхнього духового життя: їх воля, почування, характер; у висліді, не зважаючи на своє знання, вони опинилися на споді життя.

Як бачимо, треба дбати про наше знання, нашу освіту, наш інтелект; та, з другого боку, тим цінностям ми не повинні приписувати в житті аж-

Перекл. а. 6.

КОНФЕРЕНЦІЯ В СПРАВІ ЧУЖИНЦІВ

Заходом Ф. Л. І. С. („Фарингтонський Інформейшен Сервіс“) відбулася в суботу, 2-го травня, у Вашингтоні конференція в справі чужинців, себто тих імігрантів, що не сталися американськими громадянами.

Конференцію що скликав „ФЛІС“ через те, що в американським громадянстві, пресі й політичних кругах піднялась останніми часами хвиля нападі на цих ненатуралізованих імігрантів. Конференція відбувалась в готелю Вашингтон. Стягнула вона велике число учасників з Вашингтону й дальніших околиць. Були учасники з усіх північно-східних штатів, аж до Іллінойсу й Вісконсини. Були представники преріжних урядових бюр, представники неанглійських газет, чужинецьких бюр, громадських установ, американських і імігрантських, та гості, як: судді, адвокати, газетарі, вчителі й інші, що займаються роботою серед чужинців.

Конференцію відкрив голова „ФЛІС“, Рід Луис, промовою, в якій згадував причини, що штовхнули „ФЛІС“ до скликання конференції. Він передовсім докладно означив слово „ейліс“ (чужинець), щоб охоронитись перед непорозуміннями, які вкрадаються в дискусію через те, що люди вживають недокладно цього слова. Цього слова вживається останніми часами в Америці на означення всіх людей чужого походження, а деколи навіть до роджених в Америці дітей родичів, роджених позі Злученими Державами. Бесідник звертає увагу, що люди, роджені в Америці з якихнебудь родичів, де американські громадяни, а не чужинці. Так самі імігранти, що вже стали громадянами, або хочби заявили свою охоту стати громадянами Злучених Держав, де вже властиво не чужинці. За чужинців можна вважати тільки тих людей, що живуть у Злучених Державах і не хочуть чи не можуть стати громадянами краю.

Бесідник далі поділив цих чужинців на три групи: перше, чужинців, котрих допускає до Америки на тимчасовий побут для бізнесу або приємності; друге, чужинців, котрі вкрасили до Злучених Держав безправно, та котрих уряд може видалити з краю, як тільки їх піймає; третє, чужинців, що прибули до Злучених Держав правно на постійний побут правним способом, та мають тут право жити постійно. Це найбільша група й конференція обмежує свою працю тільки до неї.

Далі Рід Луис пояснив учасникам спосіб ведення конференції. Вона складається з двох засідань: ранішнього й попудневого та двох обідових засідань. На ранішнім і попудневим засіданням буде проводити збори встановлений голова. На кожнім засіданню наперед два референти прочитають приготовлені реферати, що стануть основною дискусією, підчас котрої буде проводити спеціальний голова. Ця дискусія складається з двох частин: з дискусії питань, зв'язаних з рефератами, приготованими до дискусії дискусантами, і загальної дискусії.

Ранішня конференція була присвячена питанню:

ЧУЖИНЕЦЬ І АМЕРИКАНСЬКА ЕКОНОМІЧНА ПРОБЛЕМА.

Проводив цю конференцією самий Рід Луис.

Як перший бесідник виступав о. д-р Джан Райн, професор моральної теології й промислової етики в Католицькій Університеті та директор департаменту суспільної акції

при Краєвій Католицькій Конференції Добродію, широко відомий у цілій Америці за своїх праць про різні суспільні питання. Він говорив на тему:

ЧИ ЧУЖИНЕЦЬ ПОВИНЕН МАТИ ПРАВО ДО ПРАЦІ?

Бесідник почав з широко відомого факту, що підчас дебати над проектом Кера й Куліджа нового іміграційного закону дня 1-го квітня сенатор Рейнолдс виступив перед конгресом з промовою, в якій він питався: Чому Злучені Держави не мають виконати імігрантів, що мають „джабі“, які властиво належать родовитим, американцям? Якби цей сенатор був один, то чужинців не було б чого боятися. Та Рейнолдс підпиратиме тепер преріжні патріотичні організації, як Крусейдери, ветерани, Дочки Американської Революції й тим подібні.

В Америці вже існують тепер преріжні обмеження свободи праці чужинців. Звичайно люди не знають того, що всі більше поважані й більше поплачені професії вже замкнені для чужинців та дозволені тільки для горожан. Судя наслідки, наприклад: адвокатури, лікарювання, вчителювання в публичних школах, книговодство, інженірія. Ці обмеження зайшли навіть туди, куди вони не повинні були зайти, бо до робітничих юній, з котрих багато не приймають у свої члени негромадяни, а тимчасовим не допускають до своїх звань тих людей, що не стали громадянами.

Вислідом цієї політики законодавчих тіл та робітничих юній є несправедливість для чужинців. Домагання відправити з праці та вислати з краю всіх людей, що не є американськими громадянами, є

дальшою консеквенцією цієї політики.

ЧИ МОЖНА ВИРІШИТИ БЕЗРОБІТТЯ ДЕПОРТАЦІЄЮ ЧУЖИНЦІВ?

Домагання вислати з краю всіх чужинців мало би поважний вплив на життя цих людей. Цих людей є 6 або 7 мільйонів, отже така політика відбилася б поважними наслідками для великого числа людей.

Однак не цього хочуть ті, що цього домагаються, а того, щоб у той спосіб вирішити питання безробіття. Сенатор Рейнолдс та підпиратиме його патріотичні організації, те й обіцяють американцям: мовляв, як вишлемо з краю всіх чужинців, то всі американці будуть мати досить праці, й так поладимо безробіття.

О. Райн називає цю думку просто глупою, несправедливою й трусливою. Вислання з Америки всіх чужинців не може поладити питання безробіття. Вислання чужинців облекшило би безробіття тільки в дуже малій мірі. Глупота цього проекту лежить у тому власне, що хто займає людську думку й руки такою дрібною справою, що не вирішує основного питання, той відводить людей від вирішення основного питання.

Безробіттю зарадити можна тільки через крашу організації нашої системи продукції й розділу добра.

Проект сенатора Рейнолдса зробив би кривду чужинцям, що приїхали до Америки з думкою остатися тут на все, що працювали тут, як довго могли дістати роботу, що тимчасовим збогачували край і людей. Виконання проекту було би нещастям для цілого краю, бо воно відсувало би думку народу від справжнього вирішення важного питання. Накінцець це було би трусливим признанням умови нездатності вирішити важне питання краю, признання, яке

мусіло би відбитися тяжко на людях, що зрікаються зусиль його вирішувати.

ЧИ ПОМОГЛО БИ ЩО ВИДБИРАТИ ДОПОМОГУ ЧУЖИНЦЯМ?

Далі о. д-р Райн порушує ще крикливі протести ріжних американських патріотичних організацій проти давання безробітним чужинцям допомоги з публичних фондів.

Цю думку о. Райн теж осуджує як напів-спечену теорію. Ці патріоти кажуть, що гроші, які нині видаються на удержання безробітних чужинців, вернулись би до уряду, а як уряд їх не потребував би, то до кишень податковців. Райн каже, вони вернулись би до банків, де вже й так є тепер забагато капіталу. На думку о. Райна, майже всі модерні суспільності власне через те, терплять, що люди забагато щадять та пробують інвестувати, а замало видають на життя. Питання безробіття в капіталістичних краях не буде можна розв'язати так довго, як довго громадянство не почне ошаджувати й інвестувати менше, а зате видавати на життя більше. Одинокий спосіб, що веде до цього, є просто взяти від тих, що мають забагато, і дати тим, що мають замало.

Якби американським патріотичним організаціям уроді „Крусейдери“, „Дочки Американської Революції“, вдалося переперти в життя думку, виказану в конгресі сенатором Рейнолдсом, то в Америці безробіття не зменшилось би, але збільшилось би.

УПЕРЕДЖЕННЯ ДО ЧУЖИНЦЯ.

Жерело всіх подібних проєктів о. Райн добуває в попередженні до чужинця. Має воно своє жерело в давньому розумінні, що сягає найнижчого ступня людського розвою, коли людина дивилася на чужинця як на ворога.

Бесідник оповідає, як він

жив колись в Америці в одній околиці, де айриші походили майже з одного повіту в Ірландії. Як ці айриші стрічалися з айришами з інших повітів Ірландії, вони трактували їх як айришів нижчого від себе ступня, не зовсім таких досконалих, як вони. Це попередження айришів одного повіту до айришів з інших повітів мало свій корінь у браку зносин між айришами ріжних повітів, а це знову в слабім розвою комунікаційних засобів в Ірландії.

Інший чинник, що скріплює цю ворожнечу до чужинця, це інтензивний націоналізм нинішніх часів. Нині майже кожний нарід дивиться на свою націю як на найкращу, найрозумнішу в світі, та дивиться згорі на інші народи. Засланяється це все любово до свого народу, але поза цим часто криється зовсім щось інше. Основа зросту американського націоналізму в нинішніх часах економічного зменшення числа „джабі“. Якби не було цього, то й Американська Федерація Праці могла би повести ліберальнішу політику супроти чужинців.

В Америці до цього долучається ще одна, питомо американська риса: риса неуступливості, неохоти робити з себе жертву для іншої людини. Навіть робітники, зорганізовані робітниками, не хочуть попустити за своїх прав і нагород зарібку, якщо через це їм мало би бути хочби дрібку тяжче. Американці в теперішній кризі мусять навчитися, що не можна вирішувати ніякого громадського питання без деякого пожертвування себе.

Всякі закони про обмеження чужинців при виборі професій або зобов'язань о. Райн називає фарисейськими, лицемірними: вибір до всякої професії повинен спиратися на кваліфікації, себто здібності людини сповняти функції цієї професії, а не на

її приналежності до цієї або тої державності. Здорово думаючи люди повинні добиватись усунення подібних обмежень, а не їх скріплення або побільшення їх числа.

ПРАВО ЧУЖИНЦЯ ДО ДОПОМОГИ.

Про це питання прочитав спеціальний реферат Джан Г. Вайнент, бувший губернатор штату Нью Гемпшир, а нині президент Ради Суспільного Забезпечення у Вашингтоні.

Бесідник передовсім звертає увагу на факт, що чужинці, котрим тепер хочуть відобразити допомогу, це робітники, які працювали в Америці, розвивали її промисли, причинилися до збагачення краю, а передовсім покладали великі заслуги коло розвою залізниць, фармерства й майнерства. З правного боку треба зазначити, що тут не можна говорити про ніяке право до допомоги, бо в Америці такого права не має навіть громадянин. Тут є тільки припорочення урядові держави, у правному до роздачі допомоги, щоб він дав допомогу людині, що допомоги потребує.

Чужинець не тільки працював, як довго міг, але й оплачував податки, безпосередні та посередні. Крім цього при вступленню на американську землю він заплатив певну плату за право візду.

Він часто хоче стати громадянином, а не може через якусь неформальність, що зовсім не є його винною, напр. через недовладне ведення рекордів пасажирів деякими корабельними фірмами. Декотрі з чужинців не можуть іще стати громадянами, бо не дійшли до певного віку.

Далі бесідник представляє, які наслідки могло би мати відображення допомоги чужинцям.

Воно могло би стати великою катастрофою суспільною. Знають про це ті, що бачили, як вибухають пошести, коли

по відступленню союзної армії населення лишиться без допомоги.

Відображення допомоги чужинцям без праці противиться засадам християнства, що, як відомо, має про цю справу славу притчу про милосерного самарянина. Чи американці, що хваляться як християнський народ, мають заняті становище фарисея, що не хотів дати помочи побитий розбійниками людині тому, що вона була чужої віри чи національності?

У кожній кризі зростає попередження до чужинців, але на те американці мають розум, щоб не керуватися чуттями, що мають своє коріння в кризі.

(Далі буде).

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 3. травня 1936 р. померла в 17-му році життя КАТЕРИНА БОРАЧОК, члениця Молодечого від. 283 У. Н. Союзу.

Остала батька і матір, одного брата Івана, і дві сестри: Анну і Марію. Похорон відбудеться в середу рано, 6-го травня, з дому жалоби під ч. 100 Вашингтон ул., Обори, Н. Я.

В. й П. Григорій Мулик, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорозька Січ, від. 234, повідомляє всіх зборів членів, що місячні звичайні збори відбудуться в п'ятницю, 8-го травня, в годині 7-30 вечір, в галі У. Н. Лому, 214-216 Фултон вул. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо маємо важні справи до поладження. Нові кандидати, котрі хотіли б вступити до Товариства У. Н. Союзу, хай приййдуть на збори, а ми радо їх приймемо. Батьки, котрих діти ще не є членами У. Н. Союзу, хай стараються вписати їх. Пригадуємо довгочасним членам, щоб вивчали сво заповіді і не наражувались на сусупудження. — Ілія Генегга, пресд.; М. Генегга, кас.; К. Гнат, секр.

Антін Чехов.

ОСТАННЯ З МОГІКАНОК

Я і димісіонований рітмайстер Докунин, в якого я гостив, сіли собі рано тай дивилися в вікно. Було дуже скучно.

— Тьфу! — промимрив рітмайстер. — Так сумно, що навіть секвестратора привитав би я з приємністю.

— Можеб передріматися або що, — думав я.

І довго так роздумував на тему скуки, аж вкінці запримітили ми кризь давно неміти шибби невеличку зміну. А саме біля воріт сполошився півень.

— А, нарешті хтось їде, чи їде — всімхнувся рітмайстер. — А хай би там чорт когонебудь приніс, усеж чоловік бодай трохи розвінчався.

Півень не обманув нас. Дійсно заїхала бричка.

— А до чорта! — про бурмотів переляканий рітмайстер і пошкробався поза вухом. — Хотіли ми гостя, ось і е! Вже то не даром піч снілася мені.

— Хтож це приїхав?

— А сестричка з чоловіком. А щоб тебе...

Схвилюваний рітмайстер став ходити по хаті.

— Аж коло серця зморозило мене — обурюється. — Може то гріх говорити так про рідну сестру, та справді, вір мені, що я волів би стрінути опришки в лісі. Чи не схвативсяб десь?.. Хай би Хома збрехав, що ми виїхали.

Тут став голосно кликати Хома. Та вже було запізно. Із сіней доходили голоси: жіночий бас і мужеський тенорець.

— Поправ мені там на-

долі фальбанку — говорив бас. — І ти знову, бачу, взяв інші штани!

— Таж гранатові ти сама дала вуйкові, а сірі ти казала мені сховати на зиму — боронився тенорець. — Шалик забрати, чи хай тут лишиться?

Вкінці двері відчиняються і входить около сорочкитня жінка, висока, опасиста, в шовковій синій сукні. На її червоному, відкритому веснянками лиці, видно було стільки дурноватої поваги, що я відразу зрозумів, чому брат так нетерпить її. Зацією товстелезною жінокою дріботів невеличкий, сухорлявий чоловік, виголений, з червоним носом, у сорочкату сурдуті, широких штанах і оксамитній каміздецьці, на якій виписувався золотий ланцюшок, що пригадував ланцюжки висядічач, я їздила навіть до отця Григорія, щоб дав йому науку тай сама робила, що могла, однак все це горох об стіну. Тому мушу турбувати пана маршала.

— Щож це до маршала? — питається рітмайстер.

— Чого? А то зі скарою на нього — відповідає та вказує рукою на чоловіка.

Тут пан Досифей похнюплює оченята, всунув ноги під крісло, та відкашельнує у кулак.

— Зі скарою? Чому? Пані Олімпіяда зітхнула.

— Забувається, — каже. — Тяжко. Таж я вже жалілася і тобі тай його родичам, я їздила навіть до отця Григорія, щоб дав йому науку тай сама робила, що могла, однак все це горох об стіну. Тому мушу турбувати пана маршала.

— Щож це такого вистроїв цей твій чоловік?

— Нічого. Лише те, що забувається. Шоправда, не пе тай скромний він, гідний пошанівку, однак що з того, коли не розуміє свого становища. Ось глянь лише: скорчився, наче покінчивий наймитець, а не шляхтич. Абож то шляхтич так сідає? Сядь жеж, як лицю! Чуєш?

Досифей витягує шию, задер бороду, щоби, видно, сісти як лицю, тай

Хликінова... її чоловік Досифей... А це мій приятель...

— Дуже мені приємно, каже пані Олімпіяда, однак не подає мені руки. Дуже приємно...

Всі сідаємо. Хвилинку була мовчанка.

— Ти певно зовсім не сподівався гостей — перша починає пані Олімпіяда, звертаючися до брата. — Я сама також не думала, та випала нам орудка до маршала, то по дорозі поступаємо.

— Чогож це до маршала? — питається рітмайстер.

— Чого? А то зі скарою на нього — відповідає та вказує рукою на чоловіка.

Тут пан Досифей похнюплює оченята, всунув ноги під крісло, та відкашельнує у кулак.

— Зі скарою? Чому? Пані Олімпіяда зітхнула.

— Забувається, — каже. — Тяжко. Таж я вже жалілася і тобі тай його родичам, я їздила навіть до отця Григорія, щоб дав йому науку тай сама робила, що могла, однак все це горох об стіну. Тому мушу турбувати пана маршала.

— Щож це такого вистроїв цей твій чоловік?

— Нічого. Лише те, що забувається. Шоправда, не пе тай скромний він, гідний пошанівку, однак що з того, коли не розуміє свого становища. Ось глянь лише: скорчився, наче покінчивий наймитець, а не шляхтич. Абож то шляхтич так сідає? Сядь жеж, як лицю! Чуєш?

Досифей витягує шию, задер бороду, щоби, видно, сісти як лицю, тай

боязко зіпід лоба глянув на жінку. Так дивляться звичайно малі діти, коли почуваються до вини.

Коли я побачив, що гутірка починає сходити на родинні справи, встаю, щоб вийти, та пані Олімпіяда відгадала мою думку.

— Нічого не шкодить — задержує мене. — Можете слухати. Це навіть хосенно для молодих. Ми, що правда, не вчені, однак ми вже чимало пережили. Дай Боже всім стільки пережити... Однак, брате, ми в тебе лишаємося на обіді. Лише ти певно з мясом? Ти може й забув, що то сьогодні середа? — додала зітхаючи — та для нас скажи зробити щось пісне. За ніщо в світі нічого з мяса; ми й до уст не взяли.

Рітмайстер сказав Хоми, щоби зварили пісний обід.

— Та ми зараз по обіді далі в дорогу — заповідає пані Олімпіяда. — Я прошу маршала, щоби цим широм займався. Таж це його обов'язок їдильнувати, щоби шляхта не похнюплювала вух.

— Абож Досифей похнюплює? — питається рітмайстер.

— Е, ніби то ти про це нічого не чув! — обурюється сестра. Та тебе це не обходить? Зрештою ти й сам не дуже шануєшся. Ну, хай жеж скаже цей молодий чоловік. Каваліре — питається, звертаючися до мене — як тобі здається: чи воно добре, коли шляхтич пристає з першим-ліпшим?

— Це залежить, із ким видно, сісти як лицю, тай

— От хочби з таким купцем Гусівом. Я також Гусіва навіть на поріг не пустила би, а він з ним за панібрат, навіть у шахи грає тай на чай захопить до нього. Абож чи то лицю на лави ходити з писарчуком? Щож таке вони можуть говорити! А знай жеж, мій каваліре, що якийсь-там писарина, не лише розмовляти, а навіть писнути не повинен у його присутності.

— Характер маю слабкий — промимрив пан Досифей.

— Я тобі покажу характер! — погрожує йому жінка та вдярає об поруччя крісла. — Ніколи не дозволю так понижувати наш рід! Хоч ти мій чоловік, побачиш, якого тобі стида нароблю! Ти повинен зрозуміти свої обов'язки. Я тебе на ноги поставила. Що це мені за рід Хликіних! Коли ж, мій каваліре, я, з дому Докунинівна, вийшла за такого, то він повинен зрозуміти та доцінювати мою посвату. Прошу теж не забувати, що він мене не мало вже коштує. Скількиж то коштувало це, щоб вистаратися посаду! Один лише іспит прийняв менше триста рубликів! Хай сам скаже. Чогож це я маю переносити такі жертви? Може думаєш, дурнику, що задля тебе? Зовсім ні. Лише з огляду на наш рід, що для мене дорогий. Знай, що колиб не те, я вже давно вигналаб тебе до кухні.

Бідний пан Досифей слухав мовчки, від часу до часу лише здригався зі страху, чи може зі стида. А навіть при обіді не дала йому спокою строга жінка.

Не спускала з нього очей, слідувала за кожним його рухом.

— Посіли собі зупу. Ложки так не держи. Відсунь жеж салатирку, бо рукавом зачіпиш. Чого так кліпаєш очима?..

А він тимчасом спішно їв пісні страви, зависно позираючи на наші котлети.

А вертиться під її очима, наче крикіл під очима боа констріктора.

— Та перехрестисяж тепер — сказала встаючи від стола. — А подякуй же братові.

Пані Олімпіяда вийшла трохи відпочити в гостинній кімнаті. Як двері за нею зачинилися, рітмайстер сховився за волосся та ходив по ідальні.

— Ох, нещаснику ти, нещаснику! — співчував шуринові. — Нещасливий з тебе чоловік! Справжній мученик. Я ледви годину побув з нею тай уже маю досить, а тут уявити собі, що цей мусить проводити з нею дні й ночі. То жах!

Пан Досифей закліпав оченятами тай каже:

— Строга, це правда. Та я що дня Богу дякую і молюся за неї, бо крім любови й добра, нічого іншого в ній не бачу.

— Пропавша людина! — махнув рукою рітмайстер.

— А колиш промови на зборах виголошував і навіть нову сіварку придумав! Заголюкала його баба, ех!

— Досифею! — долетів до нас жіночий бас. — Деж це ти подівся? Ходи тут! мухи обганяти!

Досифей зривається і біжить мерщій.

— Тьфу! — сплунув за ним рітмайстер.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПІД СВЯТО МАТЕРИ.

Святкуючи сьогоднішній День Матері не заігнорувати пригадати собі, в який спосіб і для якої цілі повстало це свято та яке значіння воно має для української матери на імміграції.

Свято це було започатковане американкою Анною Джарвіс у Філадельфії в 1910 році.

Принада заведення Свята Матері була та, що згадана американка була вражена загальною невідчуженістю до матерей, як з боку самих дітей так і цілого громадянства.

Бажаючи направити це зло, Анна Джарвіс задумала піднести матерям широкую пошану та подяку в спеціально призначеній для цього дні.

Думка святкування Дня Матері скоро поширилась по цій країні. Вже 1912 року багатьом наслідками. Губернатор штату Техас святкує це свято тим, що уділяє амністію багатьом в'язням, засудженим на різні кари.

Між українцями Свято Матері завололо в Америці кілька днів пізніше. А вже 1929 року цей гарний звичай перекинувся до рідного краю.

Стільки про історію свята. Ми, українські матери на імміграції, розуміємо День Матері зовсім інакше як розуміла його Анна Джарвіс і як інші люди його розуміють. Недачки дітей, це наслідки злого виховання. Тому в День Матері треба ставити вищі цілі, ніж думати про пошану матерей. Нам треба в першу чергу свідомих, діяльних і примірних матерей, а вже такі матери здобудуть собі пошану у власних дітей і повагу в громадянстві.

Українська мати повинна розуміти, що перед нею є більший обов'язок ніж дитину виховувати, нагодувати одягнути і післати її до школи. Перед нею є дуже велике завдання. Молоде наше покоління, виростаючи на імміграції, мусить гідно зайняти по нас наше місце у відношенні до рідного краю. Виховати таке покоління, з якого рідний край був би гордий і на яке кождої хвили міг би числити, ось це наш найбільший обов'язок під теперішню хвилю. В ріднім краю всюди тепер звертають головну увагу на виховання молоді, бо розуміють, що коли хочемо в будучині мати свою державу, то треба до того мати підготовлений нарід, а звідси, що нинішня молодь то завтрішній нарід.

Ідучи за прикладом рідного краю, ми повинні так само пошанувати, тим більше, що ми тут на волі маємо більшу змогу до такої праці. Ми повинні вказати дітям, що ми живемо

в найкращій країні світа, яко впливи для нас як народу можуть мати велике значіння. Тому наші діти повинні при кожній нагоді поширювати ім'я українське між американським народом. Пропаганда українського імені, та взагалі української справи, це дуже важка для нас справа.

Мати повинна так само виховувати дітей на добрих горах Америки та посилати їх до високих шкіл, щоб вони потім свою науку, свої впливи у цій країні могли обернути на добро рідного краю своїх батьків. Мати повинна розказати дітям про рідний край, про його звичай, про те, які там люди живуть, які в них бажання-прямуювання, які цінності, які здобутки, що той край для нас представляє і чого від нас вимагає. Мати повинна зашестити в своїх дітях змалку пошану до нашої спільної великої матери України.

Українські матери! Обов'язки наші великі. Від того, як ми виховуємо своїх дітей, залежатиме у великій мірі для нашого народу. Винесім зі Свята Матері тверду постанову поставити виховання наших дітей вище всяких інших наших обов'язків. Не забуваймо, що ми тут маємо більшу нагоду до того, ніж наші сестри в рідному краю, бо тут ми вільні від усяких переслідувань.

І коли українська мати іммігрантка хоче заслужити собі на повну і тривалу пошану своїх дітей, коли хоче, щоб в День Матері вона мала право сказати, що це також її свято, тоді вона мусить так, як це вже зробило багато тутешнього жіноцтва, вийти за поріг своєї хати, піти між громаду, в організацію, в гурт жінок і чоловіків і разом з ними освідомитись, працювати, вчитись, як бути доброю матір'ю своїм дітям, ширшою дочкою свого народу та доброю громадянкою цієї країни.

День Матері має нам показати, якою українська мати повинна бути. День Матері має принести нам, українцям, кращу долю через ліпше виховання молодого покоління. От таким повинен бути День Матері для українського жіноцтва.

Анастасія Вагнер,
голова Союзу Українок
Америку.

ПОДЯКА

Я, члениня 253 від. У. Н. Союзу, складаю ширшу подяку головному і відділовим урядникам нашої організації за підмогу з фонду зомогового. Бажаю, щоб до У. Н. Союзу приступили всі українці, які не належать до нашої організації.

Анастасія Щурко.

УВАГА! ТРОЙ, Н. П., І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

СТАРАННЯМ УСІХ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

В ТРОЙ, НЮ ЙОРК

визначається

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ

В НЕДІЛЮ, ДНІ 14-ГО ЧЕРВНЯ (JUNE) 1936 РОКУ

в годині 1-шій пополудні

на фармі ШАРПС ГРОВ, Ренселер, Нью Йорк.

Програма дня буде дуже багата. Будуть творити позамісцеві бесіди на тему дня; будуть співати хор; буде грати і співати музична оркестра, зложена з малих і гарно вишколених дітей; як не забудуть інші відповідні забави.

Комітет Українського Дня просить доколичних українців до ласкавої участі, як рівнож, шире просить не влаштувати повисе згаданого дня ніяких імпрів. Як сусіди певно не відмовлять нашим проханям так, як троєскі українці не відмовлять ніколи Вашій просьбі.

195,25,36 Комітет Українського Дня.

ПОЗІР! — ШІКАГО І ОКОЛИЦІ!

В НЕДІЛЮ, 31. ТРАВНЯ

(SUNDAY, MAY 31, 1936)

В ШОПЕНСКУЛ АВДІТОРІУМ

(ріс Райс Стріт і Кемпел Евеню)

виставлене буде

УКРАЇНСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ

укладу д-ра Л. ЦЕГЕЛЬСЬКОГО

Старокраєві весільні звичаї, обряди, пісні т. д. — Молодія, родичи, друзки, свашки, дружки, бояри, свати, староста, свідки і сільські музики — разом 50 осіб на сцені. — Оригінальні гуцульські строї. — Ріжні танці (козачок, коломийка, аркан, козак). — Відіграє трупа з Дітройту. ТИКЕТИ по \$1.25, \$1.00, 75 цнт. і 50 цнт. в продажі в українських столах і установах.

ПОЧАТОК В ГОДИНІ 2:30 ПОПОЛУДНІ.

МОЛИТОВНИКИ

які
можна набути
в книгарні
„СВОБОДИ“

ВІНОЧОК в білій кашуковій оправі з образцем по середині. (Цей молитовник є малого формату для дітей) \$ 60

ВІНОЧОК в чорній шкрянній оправі 80

ПОМИЛУЙ НАС БОЖЕ в гарній чорній полотноній оправі 1.25

АНГЕЛ ХРАНИТЕЛЬ в гарній чорній полотноній оправі 1.25

АНГЕЛ ХРАНИТЕЛЬ в білій кашуковій оправі з образцем по середині 1.50

ПОМИЛУЙ НАС БОЖЕ в чорній шкрянній оправі 1.35

БОГ РАДОСТЬ МОЯ, сторін 606, в гарній чорній оправі 2.00

БОГ РАДОСТЬ МОЯ, сторін 606, в білій кашуковій оправі з образцем по середині 2.50

Замовлення разом з належністю слати на адресу:

„СВОБОДА“

81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.

На Рідну Школу.

Зі спільного свяченого, що відбулося в неділю, дня 26-го квітня, в галі У. Н. Дому, місцевий парох о. совітник В. Лотович передав на руки Центрального Комітету \$15 з призначенням на Рідну Школу в старім краї. Проші переслати на ту діляку через Обеднання. Щиро дакуємо всім жертводавцям.

Центральний Комітет Укр. Національних Організацій в Джерзі Сіті, Н. Дж.

БЕЛЮП, Н. ДЖ.

Свячене при українській церкві.

Дня 19. квітня ц. р. відбулося в нашій громаді спільне свячене в Українським Народнім Домі, на котре прибуло поважне число громадян. Був веселий товариський настрій і тому забава була дійсно приємною.

Ціла програма свята була цікава й займуча. Були промови, які вводили веселий і поважний настрій. Між промовами хор „Боян“ відспівав гарно кілька пісень церковних і світських.

При цій нагоді наші громадяни не забули записку для Рідної Школи й зібрали між собою \$41.35. Збирали п. п. К. Гриник, В. Савран, І. Довгань і І. Бурбела.

Жертви зложили: по \$1: І. Бурбела, Д. Павлішин, Ю. Оленчук, І. Довгань, С. Шомик, о. о. Павлік, С. Андрійчук, Д. Липовий, Т. Мартиняк, В. Мельничук, В. Осько, Н. Хомина, А. Басараб, А. Бурбела, І. Пасічник, М. Шегда, І. Кіт, М. Борис, А. Рейтар і М. Чмир; по 50 ц.: І. Кушнір, К. Гриник, І. Корилло, І. Стахів, В. Савран, В. Федорик, В. Жук, А. Зварич, Т. Задоренко, А. Шубель, М. Пласконь, М. Пана, П. Макар, Т. Колодій, Н. Путас, Т. Польовий, Г. Ворчи, А. Крива, Н. Гіль, С. Готра, С. Кибала, М. Куцінський, Л. Бачинський, М. Кравчук, П. Мартинів, А. Чмир, Т. Даньків, А. Мороз, І. Лабай, П. Пасічник, П. Кудрик; по 25 ц.: Є. Ваган, О. Драганчук, Д. Лаба, М. Швайлик, А. Болонний, Д. Гавазин, М. Петруняк, Є. Шегда, М. Пасічник, А. Хандога, М. Бам, М. Шаламей, М. Польовий, Т. Драганчук, В. Сот, В. Рокицький, І. Готра, Д. Вос, Я. Павлішин, П. Харів, М. Стахів. Решта дрібними. Разом \$41.35.

До того долучено ще осталу суму \$9.35 з концерту в честь нашого поета Т. Шевченка, що разом зробило \$50.70. Гроші вислано до краю через Обеднання.

І. Довгань.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО ПОТЕРПІЛИМ ВІД ПОВЕНІ.

Сиракуза, Н. Д. — Тов. Запорозька Січ, від. 317 У. Н. Союзу, на місячних зборах, 19. квітня, ухвалило дати з каси \$5 на потерпілих від повені, а члени вложили \$6.25.

Жертували: Ф. Велич \$1; М. Дидик, В. Кінька, К. Сушевський, С. Присяжнюк, М. Клекоцький, І. Кішак, І. Сушевський і Магдалина Навенчук по 50 ц.; Магда Шмакалюк, Д. Танов, Г. Моздир, М. Даньків і Юлія Возничак по 25 ц. Разом вислано \$11.25 до Обеднання.

М. Дидик, секр.

Ориганов, М. Ф. — На зборах українського тов. Січ, від. 282 У. Н. Союзу, що відбулися 19. квітня, передсидки відділу Іван Пигуляк представив членам справу тих, що потерпіли від повені, та попросив привних вложити якусь жертву на їх поміч. Без ніяких дискусій з каси товариства призначено на цю діляку \$10, а збірка між членами принесла \$20.

Жертували: Г. Пориналюк, К. Рибак, М. Ліщинський, І. Робак, Н. Дідуник, І. Каній, С. Бендерський і Г. Туркевич по \$1; Пигуляк, П. Танасишин, І. Лесюк, В. Осухівський, Я. Трач, Ольга Трач, С. Козуб, Г. Федорук, М. Дембіцький, М. Пиндус, С. Вага, Г. Старовушин, Г. Берзіш, Н. Танасишин, В. Матвійчук, Д. Матвійчук і А. Яворський по 50 ц.; М. Дзедзюх, О. Шкляренко, І. Каменюк, Р. Пахолок, Т. Андрусишин, М. Кіндзерський, К. Клим, А. Дембіцька, О. Шмокалюк, І. Клим, В. Гриник, Л. Кіт, Т. Смелко й М. Даньків по 25 ц.

Разом вислано \$30 до Обеднання.

І. Лесюк, секр.

Нью Йорк, Н. П. — Жіночий Відділ Українського Демократичного Клубу, переслав через Обеднання \$50. Розділено по \$25 на потерпілих у Мікіз Факт і Джанстан, Па.

І. Лесюк, секр.

Істон, Па. — На парохіальнім мітингу вибрано комітет, котрий мав завзятися збіркою для потерпілих від повені. В склад цього комітету ввійшли: о. М. Колтуцький, голова; В. Феднарський, касієр; М. Підгайний, секретар.

Дня 12. квітня зібрано на ту діляку \$10.89, комітет зібрав між громадянами \$8, отже разом вислано через Обеднання на потерпілих від повені \$18.73.

Жертували: І. Малишук \$2; по \$1: М. Підгайний, В. Феднарський, Т. Кульчицький, В. Савчук; по 50 ц.: С. Борейський, І. Беріч, М. Іванків, М. Гутік.

Комітет: о. М. Колтуцький, В. Феднарський, М. Підгайний.

Стейплетон, С. А., Н. П. — Товариства при Українським Народнім Домі, 35 Варен Ст., Стейплетон, С. А., Н. П., ухвалили внаслідокати з своїх кас на потерпілих від повені, а саме: Бр. св. Архангела Михайла, відділ 211 У. Н. Союзу, \$10; Бр. Чесного Хреста, від. 25 Провідіння, \$5; Український Демократичний Клуб \$5. Члени Бр. св. Архангела Михайла, від. 211 У. Н. Союзу, а то: по \$1: В. Геба, Т. Райнгарт, В. Карпів, Р. Федірка, І. Геба, Т. Соколовський, П. Рій, Н. Слободань і С. Торбен; по 50 ц.: М. Каралюк, В. Белей і П. Телешевський. Також постановлено зайнятися збіркою по домах. До збірки зголосилися члени: П. Рій і П. Тицький.

Жертву зложили: по \$2: А. Ласів і В. Федірка; по \$1: К. Наконечний, О. Тицький, Н. Масковіта, М. Кость, В. Наконечний, Г. Манастирський, С. Присяжнюк, Ю. Левків, М. Баргел, В. Стичак, Г. Юрків, А. Романів, М. Бабій 60 ц.; а по 50 ц.: С. Дзера, Г. Білінський, В. Лазар, М. Решітнік, Т. Гуль, М. Іваніцька, Т. Вонсвічка, Д. Фостик, І. Корпан, А. Кривий, П. Валяга і П. Тицький; М. Макар 25 ц.

Разом зібрано \$53.35, пересилка виносилла 18 ц., а решту то є \$53.17 вислано через Обеднання на призначену діляку.

Т. Соколовський, секр.

Dr. M. SMITH

пересіла на

46 E. 7th STREET, NEW YORK

між 2-ю і 3-ю Евеню, близько церкви

С. Юра

Phone: Drydock 4-2486

Урядові години: від 12 до 2-го і від 6-го до 8-го ввечір.

Д-Р ЮРІЯ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,

ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET,

between 1st and 2nd Avenues,

NEW YORK, N. Y.

Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до 12 ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

БОЛІ НІГ

Рани на ногах, опухлі ноги, набряклі жили, болячі ноги, флебітис (запалення жил), напухлі або болячі коліна чи кісточки і ревматичні ноги успішно лікують новими європейськими методами без операцій.

Офісові години: щоденно від 2 до 6, в понеділки і четверги від 2 до 8.

ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКИ.

DR. BENLA

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ

28 W. 89 St., New York City.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦАХ

129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y.

Tel. Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL: 787 PROSPECT AVENUE (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.

Tel. Ludlow 4-2568.

Натисніть іще раз про поради і поміч до того добре відомого арабського астролога, ворожбитів з долоні і містичного читача. Лише залутич на \$1.00 мої ордери, запитайте про пропанні своєї, забудені речі, любов, подружжя, бізнес або якийсьбудь інший предмет. Не забудьте посилити про мій безплатний несподіваний дарунок. Подайте хоча б ім'я вашого народження. Пишіть по англійськи. Запишіть до проф. що називається Ruffled Hamney. Особи, що мешкають у Джерзі Сіті або в околиці, мусять прийти до офісу. Як прийде, ми скажемо вам адресу і назвимо, дамо вам поради і всім, як вам потрібно. Замовте собі телефонний прийом.

Delaware 3-5904.

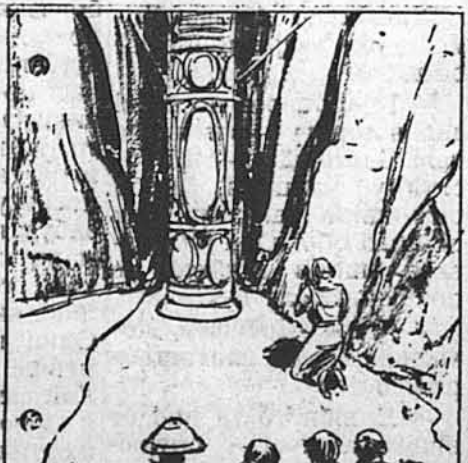
Office: 383 JACKSON AVE., Cor. of Ego Ave. (over Meat Market), JERSEY CITY, N. J.

ТАРЗАН І ОГНЕННІ БОГИ.

(159)

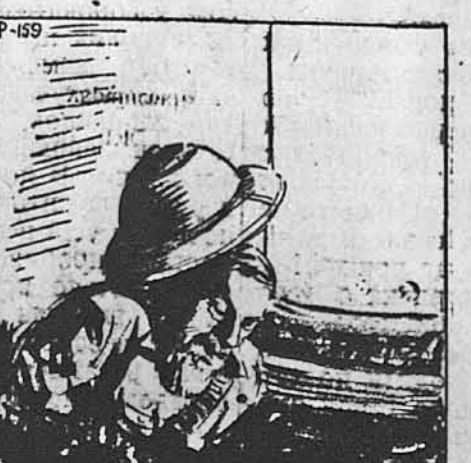
На їх здивування Тарзан і бабуни не знайшли ніякого опротиву при вході до святині, і вони вийшли на подвір'я святині, куди бааліти щойно прибули. Гарето лютував, бо він був певний, що Ніярх повів його до виходу з кратеру. Тепер він зрозумів свою фатальну помилку.

Незадовго потім Ніярх ухилився і став дивитися на стовп, котрого накривка почала поволі підноситися. „О, Баале, боже крови й вогню, вирадай моїх людей“, молився він. На це найшов Тарзан і пішов просто до Гарета.

Гарето знав, що або він або Тарзан мусить згинуть. Він скопив ніж від Ніярха й кинувся очайдушно на Тарзана. Тарзан тільки усміхнувся, відступився на бік та скопив його ззаду. Потім він підняв Гарета високо понад свою голову й кинув його з усієї сили на вогненний стовп.

Його голова вдарила до стовпа і він упав на землю без життя. Так сповнилася справдливність: умер той, що спричинив смерть багатьох людей. Однак жажда крови бога вогненного стовпа ще не погасла.